HebrewBooks.org ©Mozna Publishers. No commercial use allowed.

ת"ל בשלמא ר' מאיר לחומרא. דאפילו ביותר מכדי אכילת פרס מתייב היינו דקתמרי ליה רבנן לעולם אימו חייב ביותר מכדי אכילת פרס אלא עד שתהא שהיית אכילתן כשיעור פרס: **אלא מ"מ ר' מאיר לקולא.** קתמר דאפילו בכדי אכילת פרס נמי מיתחייב אי אמרת בשלמא רבי מאיר לחומרא היינו דקתני עד שישהא עד דשהי דיליה [ז] בדי אכילת פרס אלא אי אמרת ר' מאיר לקולא וחכ"א אם שהה מיבעי ליה אלא לאו ש"מ ר' מאיר לחומרא ש"מ אמר רבנאי אמר שמואל [א]בחלבים ובנבילה עד שישהא מתחלה ועד סוף בכדי אכילת פרס אוכלים טמאים [ח] שקצים ורמשים ומשקין אפילו כל היום כולו בכדי אכילת פרס מאי קאמר אמר רב פפא הכי קאמר אפילו כל היום כולו והוא שאכל כזית [ט] בכדי אכילת פרס מיתיבי [י]כל האוכלין מצטרפין לפסול הגוייה בכחצי פרס מאי לאו דאכליה לחצי פרס בכדי אכילת פרס לא דאכל כזית כזית בכדי אכילת פרס מיתיבי כל האוכלין מצטרפין לפסול את הגוייה [יא] בכחצי פרס בכדי אכילת פרס כיצד אכל וחזר ואכל אם יש מתחלת אכילה ראשונה ועד סוף אכילה אחרונה כדי אכילת פרס מצטרפין יותר מכאן אין מצטרפין לא [יב] התירו [יג] לאכול פחות מכשיעור לירד ולטבול ירד וטבל ועלה והשלימו מצטרף התירו [יד] לה לעוברה לאכול פחות מכשיעור מפני הסכנה [טו]כל המשקין מצטרפין לפסול את הגוייה ברביעית בכדי אכילת פרס כיצד שתה וחזר ושתה אם יש מתחלת שתיה ראשונה ועד סוף שתיה אחרונה כדי אכילת פרס מצטרפין יותר מכאן אין מצטרפין [טז] הותרו לה למגע טמא מת להניק בנה ובנה טהור קתני מיהת אם יש מתחלת אכילה ראשונה ועד סוף אכילה [יח] בכדי אכילת פרס מצטרף תיובתא דרבנאי תיובתא אמר מר לא התירו לו [יט] לאכול פחות מכשיעור לירד ולטבול מאי קאמר אמר רב יהודה הכי קאמר [כ]אכל פחות מכשיעור לא התירו לו לירד ולטבול שאם ירד וטבל ועלה והשלימו מצטרף ואתי למימר אהני לי טבילה קמייתא ואין יודע שאין טבילה אלא באחרונה קתני התירו לה לעוברה לאכול פחות מכשיעור מפני הסכנה אפילו טובא נמי תיכול אמר רב פפא הכי קתני [כא] הותרו לה לעוברה פחות מכשיעור אפילו טובא מפני הסכנה קתני התירו [כב] למגע טמא מת להניק את בנה ובנה טהור אמאי טהור כיון דינק [כג] חלב איטמי ליה מחלב וכי תימא לא איתכשר [כד] נתכשר בטיפה מלוכלכת על פי הדד אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה [שינק] בתקיפה אחת לא הניח טיפה מלוכלכת על פי הדד אמר רבא שתי תשובות בדבר חדא דקחזינא לפומיה דינוקא דמלא חלב ועוד מקום חלב מעיין [כה] הוא [כו] דקתני [כז] חלב [כח]אשה מטמא בין לרצון ובין שלא לרצון בהמה אינה מטמא אלא לרצון מאי לאו שלא לרצון [כט]דלא ניחא ליה וקתני מטמא אלא אמר רבא היינו טעמא דבנה טהור [ל]דספק ינק כשיעור וספק לא ינק ואם תמצא לומר ינק ספק ינקו באכילת פרס ספק ינקו ביותר מכדי אכילת פרס ולרבא מקום חלב מעיין הוא ולא צריך הכשר והתנן [לא] [כט] האשה שנטף [לב]חלב מדדיה ונפל לאויר תנור טמא וקשיא לן במאי איתכשר ואמר רבי יוחנן בטיפה [לג] מלוכלכת ע"פ הדד וכי תימא רבא לא סבר לה כר' יוחנן והתניא [לד]נמצאת אתה אומר תשעה משקין [לה]בזוב הזיעה וליחה סרוחה [לו] וריעי טהורין מכולם דמעת עינו ודם מגפתו וחלב

אי אמרת בשלמא רבי מאיר לחומרא היינו דקתני עד שישהא עד דשהי דיליה [ז] בדי אכילת פרס אלא אי אמרת ר' מאיר לקולא וחכ"א אם שהה מיבעי ליה אלא לאו ש"מ ר' מאיר לחומרא ש"מ אמר רבנאי אמר שמואל [א]בחלבים ובנבילה עד שישהא מתחלה ועד סוף בכדי אכילת פרס אוכלים טמאים [ח] שקצים ורמשים ומשקין אפילו כל היום כולו בכדי אכילת פרס מאי קאמר אמר רב פפא הכי קאמר אפילו כל היום כולו והוא שאכל כזית [ט] בכדי אכילת פרס מיתיבי [י]כל האוכלין מצטרפין לפסול הגוייה בכחצי פרס מאי לאו דאכליה לחצי פרס בכדי אכילת פרס לא דאכל כזית כזית בכדי אכילת פרס מיתיבי כל האוכלין מצטרפין לפסול את הגוייה [יא] בכחצי פרס בכדי אכילת פרס כיצד אכל וחזר ואכל אם יש מתחלת אכילה ראשונה ועד סוף אכילה אחרונה כדי אכילת פרס מצטרפין יותר מכאן אין מצטרפין לא [יב] התירו [יג] לאכול פחות מכשיעור לירד ולטבול מאי קאמר אמר רב יהודה הכי קאמר [א]אכל פחות מכשיעור לא התירו לו לירד ולטבול שאם ירד וטבל ועלה והשלימו מצטרף ואתי למימר אהני לי טבילה קמייתא ואין יודע שאין טבילה אלא באחרונה קתני התירו לה לעוברה לאכול פחות מכשיעור מפני הסכנה אפילו טובא נמי תיכול אמר רב פפא הכי קתני [יא] הותרו לה לעוברה פחות מכשיעור אפילו טובא מפני הסכנה קתני התירו [יב] למגע טמא מת להניק את בנה ובנה טהור אמאי טהור כיון דינק [יג] חלב איטמי ליה מחלב וכי תימא לא איתכשר [יד] נתכשר בטיפה מלוכלכת על פי הדד אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה [שינק] בתקיפה אחת לא הניח טיפה מלוכלכת על פי הדד אמר רבא שתי תשובות בדבר חדא דקחזינא לפומיה דינוקא דמלא חלב ועוד מקום חלב מעיין [יד] הוא [טו] דקתני [טז] חלב [יז]אשה מטמא בין לרצון ובין שלא לרצון בהמה אינה מטמא אלא לרצון מאי לאו שלא לרצון [יח]דלא ניחא ליה וקתני מטמא אלא אמר רבא היינו טעמא דבנה טהור [יט]דספק ינק כשיעור וספק לא ינק ואם תמצא לומר ינק ספק ינקו באכילת פרס ספק ינקו ביותר מכדי אכילת פרס ולרבא מקום חלב מעיין הוא ולא צריך הכשר והתנן [כ] האשה שנטף [כא]חלב מדדיה ונפל לאויר תנור טמא וקשיא לן במאי איתכשר ואמר רבי יוחנן בטיפה [כב] מלוכלכת ע"פ הדד וכי תימא רבא לא סבר לה כר' יוחנן והתניא [כג]נמצאת אתה אומר תשעה משקין [כד]בזוב הזיעה וליחה סרוחה [כה] וריעי טהורין מכולם דמעת עינו ודם מגפתו וחלב

התירו לעוברה לאכול פחות מכשיעור מפני הסכנה. ואם תאמר אפילו בגת סכנה ממי כדאמרינן (שבועות פ"ג מ"ג) והשליכו [כו] יאכל בזוב הדמע וכן פרק קמא דחולין (דף ב:) [כז] קאמר טמא בחולין מאי לימרא ואף על גב שחולין טמאין [כח] וי"ל הכא מיירי בענין לאכול תרומה אחר כך אבל בגת לאכול תרומה אפילו כשיעור נמי [כט] ואם תאמר מאי פריך מפני הסכנה אפילו טובא נמי וי"ל לומר דזימנין שאין לה כי אם תרומה: **ביון** דינק לה מחלב איטמי ליה מחלב בו'. הא איתכשרת בטיפה מלוכלכת על פי הדד שאותה טיפה אין קופה שיעקה המיעוט והוא משקה ואם תאמר והא אמר פרק כל שעה (פסחים דף לג:) מכי סחט לה בגר שיעוריה ופירש הר"י לענין הכשר דפסוח מכשיעור לא מקבל הכשר והכא בפה המיעוט אין חלב כבילה וי"ל לומר דמדרבנן לא בעי כבילה והתם היינו דאוריתא: **בנה אמאי טהור.** כיון דינק מחלב איטמי ליה מחלב ואפסל גופו מטומאת גוייה [לא]:

אמר רבא שתי תשובות בדבר בו' ועוד מקום חלב מעיין הוא. וכיון שמעיין הוא [לב] ומטמא כרוקה אין [לג] הדד שמשום שמיוחד למיונק ליהוי אוכל וניטל אם משקה מייה דאתי למימר דאינו מעיין ואינו מטמא בזבה כרוקה ואם כן למה צריך הכשר והשתא טעי רבא וסבר דכיון שהוא [לד] מעוגל ויוצא כרוק חשיב מעיין אף על גב דאינו מחור ונבלע [לה] ומנלן לרבא דמעיין הוא דתנא חלב האשה מטמא לרצון ושלא לרצון א"כ משקה הוא מן התורה ומעיין הוי כזבה דאי לאו מעיין הוא לא הוה מטמא כ"ל לרצון כמו חלב הבהמה ואע"ג דחמור מחלב הבהמה לענין דם מגפתה כדאיתא בסיפא דהיא דהיא מטמא ב' למיתה. שאם הביאוהו ב' למיתה. מיתתן אותו על פיהן ואעפ"י אם מכחישן הוא לא יביאוהו לקרבן הקל שהוא קל לגבי מיתה ואע"ג דמכחישן הוא: אמרו לו. לא אלא פטור הוא שזה שהוא אומר לא אבלתי אינו מכחישן שאם ירצה יאמר לא אכלתי שוגג אלא מזיד ומזיד פטור מקרבן ומתוך שיכול לומר כן כשאמר לא אכלתי פטור: אבל שתיק משתקן לחד מיחייב קרבן וכ"ש כי שתיק לתרי דמיחייב קרבן והאי ממציעתא מצינן למידק ולא איצטריך למימר רישא: ואלא דקא מכחיש להו. ברישא ואפ" הכי מביא חטאת ומני ר' מאיר דאמר הכחשה כר': אבל לרבנן פטור. היינו טיפא: אין הכי נמי אלא הא קמ"ל רישא כי קא מכחיש להון דדבר זה היינו מחלוקת ר' מאיר ורבנן בסיפא. וק"ל דאפי' בחד קאמר. ובאו ואמרו לה. נישאת שלא ברשות ב"ד שלא הוצרכה לטול רשות מב"ד מפני שניסת על פי שנים עדים ומתרת להזור לו ראינו דומה לבעלת לרצון דאפורה לבעלה אלא הויא כי נבעלת באונס דמאי הוה לה למידק הו מאחר שאמרו לה ב' עדים מת בעלך: מכלל דרישא דקתני תצא מזה ומזה כגון דנשאת ברשות שלא היה לה אלא עד אחד והוצרכה לטול רשות מב"ד לינשא ואמאי אסורה לבעלה דהויא כי נבעלת ברצון לאחר דהוה לה דלא תניסא אלא ע"פ שנים אלמא האי ואמרו לה דרישא עד אחד הוא: סוף סוף מאי קמ"ל רישא הא מן מצעתא שמעינן מינה: לעולם דלא קא מכחיש ליה. [לא]כדקתני במציעתא פטור: דת"ר או הודע אליו. היה יכול לומר או הודע לו והיה משמע הודע לו שהודיעוהו אחרים מאי הודע אליו שצריך שתהא הודעה אליו כלומר שצריך שיזכר אליו כשהזכירוהו אבל אם מכחישו פטור: ואמרינן דהוה בסיפרא יכול אפי' אין מכחישו אלא שותק כשיאמר לו עד אחד אבל**

תוספות והוא שאכל כזית בכדי אכילת פרס. פי' שאכל כל זית וזית שבתוך כדי אכילת פרס אע"פ שהה בין זית וזית ולא אמרי' חלי פרס דפסול גוייה הוי כזית חלב ונבילה להצטרף לאכול כל החלי פרס בתוך אכילת פרס: **מפני** הסכנה. ואפי' לרש"י לקיש דחלי שיעור מותר מן התורה מדרבנן מיהו אסור ובמקום הסכנה התירו: **ועוד** מקום חלב מעיין הוא. מכאן למשקין שם תורת מעיין עליהם מכשירין אפי' שלא לרצון ואפי' באין מאליהם טהור דהא בחלב אשה טהורה מייתי מתני' דומיא דחלב בהמה דבטומאה מאי אילימא שם עליו תורת מעיין כדאמרן מכשירין ומטמא ממון שמטמא שלא לרצון מכשירין נמי שלא לרצון מיהו נראה דוקא טומאין הבאין מגוף אבל משקין שבטומאה בשרן דינן כמשקין שהוטרן:

חלב יהא פטור ת"ל או הודע מכל מקום בין בעד אחד בין ע"פ קרוב בין ע"פ אשה ואינו מכחישה חייב: ג) משו"ת דרבנן. דפטורי: משום דאדם נאמן על עצמו. בדבר שאינו לא חיוב מיתה ולא חיוב מלקות ולא חיוב ממון אלא חיוב כפרה והוא אומר אינו צריך נאמן יותר ממאה עדים: או דלמא משום הכי פטרי דאיכא למימר מיגו: למיפשט מינה אטומאה. אי אמרי ליה נטמאת ונכנסת למקדש וחייב קרבן והוא אומר לא נטמאתי: אפילו בטומאה נמי אדם נאמן ופטור ולא שנא טומאה חדשה דאמרי ליה נטמאת היום והיום נכנסת למקדש ולא

מסורת הגהות הב"ח

(א) גמ' לא תמיהו לו לאוכל פחות: (ב) שם תמיהו לה למגע טמא: (ג) שם וכי מיתמא לא איתכשר איתכשרי בטיפה המלוכלכת וכו' שלא הגיח: (ד) שם מעיין הוא דהא תנן אלא אשה וכו' אלא לרצון חלב בהמה: (ה) רש"י ד"ה איטמי ליה מחלב כמתי: (ו) ד"ה הא אינה מטמא לא איתכשר וכו' דהא האי טיפה לא קיימא: (ז) ד"ה דמיתיב וכו' עד פי הדד: (ח) ד"ה אלא אמר וכו' לא מיתא ליה טהור. נ"ב נ"ל דל"ל אלא טהור וק"ל:

לעזי רש"י

קייטור"א [קייטור"א]. מוגלה, נוזל מוגלתי.

מוסף רש"י

לפסול הגוייה בכחצי פרס. אם אכל אוכלין טמאין, אע"ג שאין אוכל טמאת אדם כמגע, אי אכיל אייטייטו תלי פרס, דהייטו שני פיגים, נפסל מלאכלו בתרומה, כדתנן (ערובין סב.) ומאי תליה לפסול את הגוייה, תליה הייטו פרס, לשון פרוסה, ומאי תליה הייטו תלי פרס (ערובין כט.). **חלב האשה** מטמא. אכ"מ, בין לרצון ובין שלא לרצון. בין שיצא ממנה לרצון, בין שיצא שלא לרצון, שהחלב קרוי משקה, שנאמר (שופטים ד) ותפתח את נאד החלב ותשקהו (שבת קמג:). **בהמה.** חלב הבהמה, אינה מטמא אלא לרצון. אלא אם כן יצא לרצון, ואי לא לא חשיב משקה ואם נגע בו צריך שיהו מקבל טומאה (שם). **בטיפה מלוכלכת על פי הדד.** טיפה דאלמלא מלכלכת בה פי הדד בדעת ונותה לינוקא והכיא הוי משקה כמתם חלב דלא לאוכל בעי לה (שם קמ"ה). **מגפתו.** מכתו (נדה נה:).

שיטה מקובצת

א) דיליה בכדי אכילה: ב) אוכלין טמאין ומשקין טמאים אפילו: ג) כזית. ס"א כזית כזית שבו בכדי: ד) הגוייה בכדי אכילת פרס ה"נ מאי בכדי אכילת פרס כזית כזית ולאו דאכליה חצי פרס דת"ש כל האוכלים מצטרפין לפסול את הגוייה בכחצי פרס כו' (ואכל וחזר ואכל): ה) התירו לאוכל: ו) התירו לה. עי' תוס' חולין (ד' ל"ד ע"ב): ז) התירו לה: ח) אכילה אחרונה בכדי אכילת פרס מצטרף יתר מכאן אין מצטרף תיובתא דרבנאי אמר שמואל תיובתא: ט) לו אוכל פחות: י) קתני התירו לה לעוברה לאכול פחות. נלינן אומר ר"י דאייריי גם דאכלה בשר קדשים דאל"כ פשיטא דאין מוזהרים לפסול גוייה רק ברגל ונזיר [וכהן] אסרינן למה: יא) דיינק חלבה איטמי: יב) איתכשר הא אתכשר בטיפה המלוכלכת אות נ' נמחק: יג) הוא דתנן חלב אשה מטמא בין לרצון בין שלא לרצון שלא לרצון מאי היא דלא ניחא ליה כו': יד) עוז עי' בחדושין: טו) בטיפה המלוכלכת ע"פ הדד וכי תימא רבא לא סבר לה כר'. כלומר דאין אנו צריכים לומר דמתכשר בטיפה המלוכלכת דלעולם מקום החלב מעיין הוא וכ"ש דניחא טפי דמטמא לתנור והתניא כו' אלמא ש"מ דלאו מעיין הוא. תוס': יז) סרוחה והריעי טהורין מכלום דמעת: יח) מִטְמָאִין אלא: יט) מאכילת חלב איטמי אות מ' נמחק: כ) ולא תורת משקה אית ליה: כא) והשליטי נאכל בנוזיר אות י' נמחק: כב) טמאין הן דאין מוהר אטומאה אלא כהנים אח נזיר במת אח ישראל ברגל וי"ל: כג) גוייה. וכ"ת לא אתכשר אע"ג דחלב משקה הוא מ"מ יש לו דין משקה הבא לאוכל הואיל שהוא מיוחד לתינוק ולכך צריך הכשר והא אתכשר בטיפה המלוכלכת ומשני בתקיפה אחת כלומר שינקה בכח ולא נשאר שום טיפה מלוכלכת. תוס': כד) הוא. גליון נוראה דפריך (הכא) [הכיק] מקום חלב מעיין הוא בזב וזבה שיש להם מעיינות דס"ל דחלב הוי מעיין ויוצא כמו רוק וכיון דהוי מעיין ליכא לשנויי כדמשני רב נחמן שינק בתקיפה והוי אוכל דוראי כיון דהוי מעיין לא יעשה שוב אוכל והק"ל בנה אמאי טהור: כה) אין סברא שמשום תיבת הדד נמחק: כו) שהוא מתעגל ויוצא אות ו' נמחק: כז) ונבלע א"נ היה טוענה רבא לומר דחלבו נמי חוזר ונבלע ומנא ליה לרבא דמעיין הוא דתנן חלב: כח) עי' בחדושין:

עין משפט נר מצוה

יח א מיי' פ"ד מהלכו' מאכלות אסורות הל' מ:
יט ב ג מיי' פ"ד מהל' טומאת אוכלין הל' ג וסי"מ מהל' מאכלות אסורות הטומאה הלכה יא:
כ ד מיי' פ"מ מהל' מאכלות אסורות הטומאה הל' יא:
כא ה מיי' פ"י מהל' טומאת אוכלין הל' ד:
כב ו מיי' פ"מ מהל' שאר מאכלות אסורות הטומאה הלכה יב:
כג ז ח מיי' פ"י מהל' טומאת אוכלין הל' ה:

רבינו גרשום

כו': כשאין מחברין בכדרכה דפסוקה דגמ' ובהא קא בעי לתרוצה ונתקע. והשתא קא בעי לתרוצה לדמייריי נמי לעריות לפסוקה. נמצא מחברין ומערה בשפחה בכוונה אפילו בכדרכה דפסוקה כשאין מחברין בעריות דפסוקה היינו עשו מחברין כשאינו מחברין דקאמר והכי נמי אין מחברין כדרכה בשפחה פטור ישן כדרכה בשפחה פטור כישן דעריות דפסוקה כדתנן כל העריות אחד ניעור ואחד ישן ישן פטור: ונמצא ניעור וגומר שלא כדרכה בשפחה דפסוקה כישן דכל עריות דפסוקה אלא דעריות לא הוי אלא אין מחברין כדאמרן וישן אבל מחברין שלא כדרכה חייב בעריות דלא כתיב בהו אשה שכבת. והשתא מתרצו להו עשו גומר כמערה כולהו מעריות לפסוקה:

פליק פ"ד קא

אמרו לו שנים אכלת חלב. כזית מביא חטאת: עד אומר אכל כו' מביא אשם תלוי. דספק הוא הואיל ומכחיש זה את זה ובהא עדות אשה נאמנת דמרבי לה בספרא מן אר דכתיב אר הודע אליו מ"מ: עד אחד אומר אכל והוא אומר לא אכלתי. פטור מק"ר דהא אדם נאמן על עצמו בדבר שצריך כפרה יותר ממאה עדים דחכי אמרינן במכרא דהכי סביראה להו לרבנן וכ"ש הכא דליכא אלא עד אחד: אם הביאוהו ב' למיתה. שאם העידהו בדבר שחייב מיתה ממיתין אותו על פיהן ואעפ"י אם מכחישן הוא לא יביאהו לקרבן הקל שהוא קל לגבי מיתה ואע"ג דמכחישן הוא: אמרו לו. לא אלא פטור הוא שזה שהוא אומר לא אכלתי אינו מכחישן שאם ירצה יאמר לא אכלתי שוגג אלא מזיד ומזיד פטור מקרבן ומתוך שיכול לומר כן כשאמר לא אכלתי פטור: אבל שתיק משתקן לחד מיחייב קרבן וכ"ש כי שתיק לתרי דמיחייב קרבן והאי ממציעתא מצינן למידק ולא איצטריך למימר רישא: ואלא דקא מכחיש להו. ברישא ואפ" הכי מביא חטאת ומני ר' מאיר דאמר הכחשה כר': אבל לרבנן פטור. היינו טיפא: אין הכי נמי אלא הא קמ"ל רישא כי קא מכחיש להון דדבר זה היינו מחלוקת ר' מאיר ורבנן בסיפא. וק"ל דאפי' בחד קאמר. ובאו ואמרו לה. נישאת שלא ברשות ב"ד שלא הוצרכה לטול רשות מב"ד מפני שניסת על פי שנים עדים ומתרת להזור לו ראינו דומה לבעלת לרצון דאפורה לבעלה אלא הויא כי נבעלת באונס דמאי הוה לה למידק הו מאחר שאמרו לה ב' עדים מת בעלך: מכלל דרישא דקתני תצא מזה ומזה כגון דנשאת ברשות שלא היה לה אלא עד אחד והוצרכה לטול רשות מב"ד לינשא ואמאי אסורה לבעלה דהויא כי נבעלת ברצון לאחר דהוה לה דלא תניסא אלא ע"פ שנים אלמא האי ואמרו לה דרישא עד אחד הוא: סוף סוף מאי קמ"ל רישא הא מן מצעתא שמעינן מינה: לעולם דלא קא מכחיש ליה. [לא]כדקתני במציעתא פטור: ת"ר או הודע אליו. היה יכול לומר או הודע לו והיה משמע הודע לו שהודיעוהו אחרים מאי הודע אליו שצריך שתהא הודעה אליו כלומר שצריך שיזכר אליו כשהזכירוהו אבל אם מכחישו פטור: ואמרינן דהוה בסיפרא יכול אפי' אין מכחישו אלא שותק כשיאמר לו עד אחד אבל

ל) נראה דל"ל והכי קתני אמרו לו וכו' נד"ל דשמיע אבל מכחיש לא קתני במציעתא פטור. כ) עד כאן שייך לדף יא ע"ב